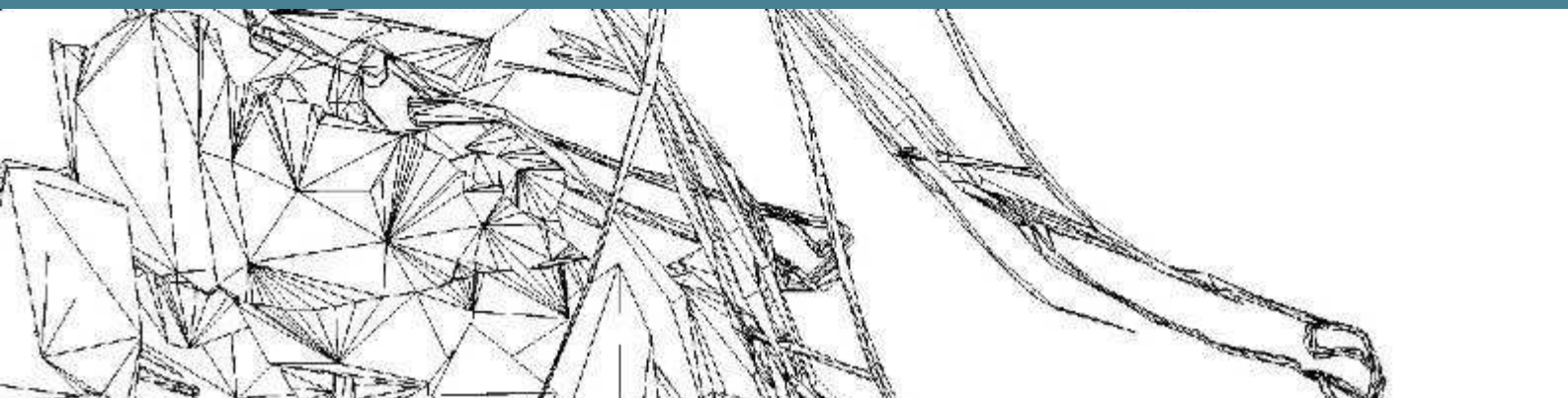

Kultur
MINISTERIET

DET INTERNATIONALE KULTURPANEL

Strategi 2017-2020

INDHOLD

1. Formål, vision og principper	3
1. Fortællingerne om Danmark	6
1.1. Kunsten og kulturens rolle i fortællingerne om Danmark	6
1.2. Værdier	7
2. Strategiske indsatsområder	8
2.1. Indsatsområder 2017-2020	8
3. Organisering og arbejdsmetoder	10
3.1. Organisering	10
3.2. Interessetilkendegivelser	11
3.3. Midtvejsstatus og evaluering	11
4. Geografiske indsatsområder	12
4.1. Det nære Europa	12
4.2. USA	13
4.3. Asien med udgangspunkt i Kina, Japan og Sydkorea	13

1.

FORMÅL, VISION OG PRINCIPPER

Det Internationale Kulturpanel er et tværministerielt forpligtende samarbejdsforum, som er sat i verden for at fremme Danmarks gensidige kulturudveksling med udlandet. Kulturpanelet blev nedsat i 2010 som opfølgning på den daværende regerings internationaliseringsstrategi for dansk kunst og kultur.

Det Internationale Kulturpanel består pr. 1. januar 2017 af Kulturministeriet (formand), Erhvervsministeriet, Udenrigsministeriet, Dansk Arkitekturcenter, Dansk Design Center, Det Danske Filminstitut, Dansk Kulturinstitut, Slots- og Kulturstyrelsen, Statens Kunstfond og VisitDenmark.

Når der efter seks år er enighed om, at det fortsat er vigtigt og relevant at forankre koordinationen af kulturudvekslingen i et Internationalt Kulturpanel, så skyldes det erkendelsen af, at der opnås størst og bedst mulig gennemslagskraft i kulturudvekslingen med udlandet, når der samarbejdes, koordineres og fokuseres på tværs. Målet er at skabe synergi og få bedst og mest mulig kulturudveksling for pengene. På den baggrund arbejder Det Internationale Kulturpanel med følgende vision for øje:

Det Internationale Kulturpanel vil bidrage til indsatsen for at styrke forbindelseslinjerne mellem Danmark og omverdenen gennem mødet med andre kulturer og lande. Det Internationale Kulturpanel vil bidrage til den kunstneriske og kulturelle udvikling med vedkommende fortællinger om Danmark og fremme gensidig inspiration og samarbejde på tværs af danske og udenlandske aktører.

VISION FOR DET INTERNATIONALE KULTURPANEL 2017-2020

Formålet med Det Internationale Kulturpanel er først og fremmest at bidrage til udviklingen af dansk kunst og kultur. Kultur trives ikke i et vakuum, men udvikles og trives i vekselvirkning med udenlandske påvirkninger og verdenen omkring os. Det er igennem mødet med andre kulturer, at dansk kunst og kultur sikres den inspiration, som bidrager til en levende og dynamisk dansk kunst- og kulturscene.

Derudover spiller kulturudvekslingen med udlandet en væsentlig rolle i forhold til at fremme eksporten af kulturprodukter, udbrede fortællingerne om Danmark som land og som turistdestination – herunder markedsføre kulturturismeprodukter – og som talerør for den interkulturelle dialog med andre lande. Kulturudveksling som kilde til dialog spiller en særlig vigtig rolle i lande, hvor den politiske situation er tilspidset, og hvor kulturen kan fungere som afsæt for samarbejde på tværs og på trods af politiske uenigheder. Det gælder f.eks. i Rusland og Tyrkiet.

På den baggrund søger Det Internationale Kulturpanel at fremme fire formål, som alle udspringer af erkendelsen af kunsten og kulturens egenverdi.

DE FIRE FORMÅL

- Udvikling og fornyelse af dansk kunst og kultur
- Markedsføring af Danmark som land
- Fremme af kultureksport
- Fremme af interkulturel dialog.

Aktørerne i Det Internationale Kulturpanel arbejder alle på forskellig vis med ét eller flere af formålene, men lægger ikke nødvendigvis alle formål til grund for sit virke på én gang. Formålene er derfor heller ikke nødvendigvis alle til stede i samme grad i konkrete kulturudvekslingsprojekter. Afhængigt af destinationslandet vil nogle kultursatsninger have mere fokus på markedsføring og kultureksport, mens andre vil tillægge den interkulturelle dialog et større fokus. Formålene er derfor hverken normerende eller udtømmende for indholdet af et givent udvekslingsprojekt. Derimod er formålene med til at afgøre, om et projekt er relevant for en eller flere aktører i Kulturpanelet.

Fælles for alle projekter er, at de er bygget op omkring de samme principper for kulturudveksling, hvoraf det fremmeste er princippet om høj kunstnerisk og kulturel kvalitet. Principperne er gengivet nedenfor.

IKP-PRINCIPPERNE

KVALITET. Høj kunstnerisk og kulturel kvalitet skal være udgangspunktet for ethvert initiativ og projekt.

LOKAL INTERESSE. Der skal i alle initiativer og projekter være fokus på at sikre interesse i samarbejdslandet samt gensidighed og lokal forankring.

LANGSIGTET PERSPEKTIV. Der skal i alle initiativer og projekter arbejdes på at etablere netværk, fortællinger og samarbejdsrelationer, som har et perspektiv, der rækker ud over det enkelte projekt eller den enkelte satsning.

AKTØRSAMARBEJDE. Hvor det er muligt og relevant, faciliteres aktør til aktør-samarbejde og partnerskaber.

KOMMUNIKATION. Der skal i alle projekter og initiativer være fokus på målgrupper, kommunikation og synliggørelse.

2.

FORTÆLLINGERNE OM DANMARK

1.1. **Kunsten og kulturens rolle i fortællingerne om Danmark**

Kulturudvekslingen med udlandet spiller en væsentlig rolle for de fortællinger, der danner rammen for udbredelsen af kendskabet til Danmark og markedsføringen af Danmark udadtil. Det gælder både markedsføring af Danmark som kulturnation, som turistdestination og som eksportland

Det Internationale Kulturpanel vil bidrage aktivt til at udbrede fortællingerne om Danmark i respekt for armlængdeprincippet og kunstnernes ret til frit at udtrykke sig igennem deres værker. Kunsten har i kraft af sit frie udtryk en selvstændig betydning, som ikke lader sig diktere. Kultur- og kunstprojekter sættes derfor ikke i verden for at fremme en bestemt opfattelse af Danmark udadtil. Tværtimod kan kunsten også sætte problemer på dagsordenen og bidrage til at kritisere det etablerede og derigennem fremme dialog, kritik og debat. Det er i sig selv en central værdi, som kunsten er med til at fremme.

Det er erfaringen fra tidligere projekter, at kultursatsninger bedst kommer ud over rampen, hvis de er bygget op omkring en fælles fortælling, som kommunikerer tydeligt til relevante målgrupper. Gennemslagskraften for dansk kunst og kultur kan blive så meget desto større, hvis et initiativ eller et projekt sættes ind i en større fortælling. Det er ad den vej, Det Internationale Kulturpanel ønsker at arbejde med "værdifortællinger" som en samlet overliggende for sine aktiviteter. Samtidig er kulturprojekter en oplagt mulighed for at skabe opmærksomhed om Danmark som led i den samlede danske public diplomacy- og turismeindsats. Det er i sidste ende med til at øge Danmarks indflydelse internationalt og med til at påvirke Danmarks omdømme i en positiv retning. Mantraet er "*Show it, don't tell it*".

I arbejdet med udbredelsen af kendskabet til Danmark er det en central pointe, at man ikke kan markedsføre noget, man ikke er, eller noget, man ikke har. Det er derfor afgørende, at der arbejdes med autenticitet i respekt for

kunstens egenverdi. Høj kunstnerisk og kulturel kvalitet er i sidste ende med til at forme det billede af dansk kunst og kultur, som vi gerne vil være kendt for i udlandet. Kulturudvekslingen starter og slutter derfor med kvalitetsbegrebet, som i sig selv bidrager til positiv markedsføring af Danmark.

1.2. Værdier

Der er mange værdier, som på forskellig vis er med til at forme Danmark. Det gælder både de værdier, som karakteriserer danskernes syn på sig selv, og omverdenens opfattelse af Danmark.

I arbejdet med udformningen af en Danmarkskanon blev der indsendt mange forslag, som mandede ud i en kanon med eksempler på værdier, som har været med til at forme Danmark. Fælles for dem er, at de ikke nødvendigvis er danske af oprindelse, ligesom de heller ikke nødvendigvis er udtryk for værdier, som udelukkende er danske. Tilsammen er de dog med til at tegne billeder af Danmark, som kan anvendes i markedsføringen af Danmark som kulturnation, som turistdestination og som eksportland.

Det Internationale Kulturpanel vil i sine kulturudvekslingsprojekter bl.a. tage udgangspunkt i nedenstående centrale værdier i mødet med udenlandske partnere. Værdierne er ikke normerende eller ekskluderende, men fungerer som ”ledestjerner” for Det Internationale Kulturpanels arbejde. Værdierne kan f.eks. anvendes aktivt i kommunikationen af kulturudvekslingsprojekter, hvor det er relevant og giver mening for kunsten og kulturen.

EKSEMPLER PÅ VÆRDIER

- Demokratisk samfund præget af sammenhængskraft og gennemsigtighed
- Ytringsfrihed og åbenhed for dialog, deltagelse og kritik
- Tillidskultur
- Kunstnerisk frihed og armlængdeprincip
- Kreativitet, nærvær, mangfoldighed og dialog i øjenhøjde.

3.

STRATEGISKE INDSATSOMRÅDER

2.1. Indsatsområder 2017-2020

Det Internationale Kulturpanel vil i perioden 2017-2020 arbejde med 3 geografiske indsatsområder: *Det Nære Europa, USA og Asien med udgangspunkt i Kina, Japan og Sydkorea*. I tillæg til de geografiske prioriteter samarbejder Kulturpanelet om særlige begivenheder, der vurderes at være relevante for mere end én aktør, og som vurderes at kunne opnå tilstrækkelig tyngde for at opnå enten regional eller global gennemslagskraft.

GEOGRAFISKE INDSATSOMRÅDER 2017-2020

- **DET NÆRE EUROPA**
Norden & Østersøen
Storbritannien, Frankrig og Tyskland
- **USA**
- **ASIEN**
Kina, Japan og Sydkorea

Landene er udvalgt på baggrund af Kulturpanelets samlede vurdering af, hvor det vil være mest interessant at fokusere den danske kulturudveksling i fremtiden. Der er tale om lande med forskellige kulturer, hvorfor argumenterne for hvert enkelt er særegent. Alligevel vurderer Kulturpanelet, at netop disse lande i særlig grad lever op til udmøntningen af de fire formål på tværs af kunstarterne. Hver for sig er de kulturelt interessante, mens de samtidig udgør de væsentligste eksportmarkeder for Danmark. Dertil kommer, at størstedelen er interessante i en turismemæssig sammenhæng. Den strategiske retning for hvert enkelt geografisk indsatsområde er uddybet i bilaget til strategien.

Udvælgelsen af geografiske indsatsområder beror på en samlet vurdering af følgende kriterier (kriterierne er ikke prioriteret):

- Kunstnerisk og kulturel interesse for danske kunstnere
- Udenrigspolitiske interesser, f.eks. for at etablere platforme for interkulturel dialog i bestemte lande
- Lokal efterspørgsel efter og interesse i dansk kunst og kultur
- Relevante eksport- og turismemarkeder samt potentielle vækstmarkeder med relevans for udbredelsen af kendskabet til Danmark
- Mulighed for nordiske samarbejder og/eller partnerskaber
- Stærke lokale repræsentationer i form af f.eks. ambassader, generalkonsulater og kulturinstitutter.

Indsatsområdet *Norden* adskiller sig fra de øvrige indsatsområder, idet Det Internationale Kulturpanel ønsker at sætte fokus på nordisk samarbejde i forhold til lande og regioner uden for Norden. Der eksisterer i forvejen et veludbygget fundament for nordiske samarbejder internt i Norden, som understøttes af de nordiske støtteprogrammer. Kulturpanelet vil med dette indsatsområde fokusere på den eksterne dimension og lægger vægt på at tilstræbe nordiske partnerskaber, hvor det er relevant og kan bidrage til at styrke gennemslagskraften for en kultursatsning. Kulturpanelet vil særligt inden for indsatsområdet *Norden* fokusere på at etablere nordiske samarbejder på relevante platforme, således at indsatsområdet kan integreres i de øvrige geografiske fokusområder. Det kunne eksempelvis gøre sig gældende i regi af de fællesnordiske kultursatsninger i Nordisk Ministerråd eller i nordiske samarbejder i Østersøregionen. Der fokuseres ligeledes på at samarbejde nordisk i markedsføringen af Danmark og Norden, f.eks. ved samarbejder mellem de nordiske Visitororganisationer.

At de listede lande og geografiske områder er udvalgt som strategiske indsatsområder, betyder ikke, at der skal være fokus på alle landene på én gang i hele strategiperioden. Eksempelvis vil fokus i både Storbritannien og Japan forventeligt være mest intensivt i 2017 med de allerede stort anlagte kultursatsninger, samtidig med at 2017 er officielt dansk-kinesisk turismear, mens fokus i Østersøen kan forventes at være størst i 2018, hvor de baltiske lande fejrer 100-året for deres selvstændighed.

4.

ORGANISERING OG ARBEJDSMETODER

3.1. Organisering

Det Internationale Kulturpanel består af repræsentanter på direktørniveau fra alle Kulturpanelets medlemsinstitutioner. Kulturpanelet er et strategisk forum, som træffer de overordnede beslutninger om retning for Kulturpanelets arbejde. Kulturpanelet træffer derudover beslutning om, hvilke særlige begivenheder aktørerne skal samarbejde om. I relationen mellem Kulturpanelet og projektgrupperne fungerer Kulturpanelet som overordnet opdragsgiver. Kulturpanelet mødes 1-2 gange årligt og sekretariatsbetjenes af Kulturministeriets departement.

De kulturudvekslingsprojekter, som aktørerne i Det Internationale Kulturpanel samarbejder om, kan antage flere forskellige former, typisk vil der være tale om det, der benævnes *kultursatsninger*. Kultursatsninger udmærker sig i panelets arbejde ved at være en større sammenhængende mængde af kulturudvekslingsaktiviteter med en vis udstrækning tidsmæssigt og med en fælles overskrift og eventuelt logo, som giver gennemslagskraft for de medvirkende aktører og kan skabe synlighed for Danmark i verden. Kultursatsninger kan også finde sted sideløbende med f.eks. statsbesøg, eller eksport- og turismefremstød.

Projektgrupper nedsættes ad hoc i forhold til konkrete besluttede kultursatsninger med udgangspunkt i enten de geografiske indsatsområder eller en strategisk begivenhed. Det er Kulturpanelets opgave, hvor det synes nødvendigt og relevant, at fastlægges mål og succeskriterier, som skrives ind i de strategiske og geografiske oplæg, som projektgruppen herefter orienterer sig efter. Projektgrupperne er operative og kan ud over repræsentanter fra Kulturpanelets medlemsinstitutioner også bestå af eksterne aktører, som har interesse i at deltage i en given satsning. Der kan efter behov, og hvor projekternes omfang tilsiger det, nedsættes styregrupper, som varetager den overordnede styring af hvert enkelt projekt. Projektgrupperne

sekretariatsbetjenes af Slots- og Kulturstyrelsen. For så vidt angår det nordiske samarbejde, er der etableret en permanent styregruppe for fællesnordiske kultursatsninger, som er initiativtager og koordinator i spørgsmål om fremtidige nordiske kultursatsninger i regi af Nordisk Ministerråd.

Foruden Kulturpanelet og projektgrupperne eksisterer også en *styregruppe under Udenrigsministeriets og Kulturministeriets samarbejdsaftale om den internationale kulturudveksling*. Denne styregruppe træffer beslutning om den økonomiske prioritering af puljen under samarbejdsaftalen på ca. 8,9 mio. kr. Heraf er ca. 4,5 mio. kr. sat af til Kulturpanelets handlingsplan, mens de resterende midler er budgetteret til faste opgaver, som bl.a. inkluderer statsbesøg, kulturseminar og rådighedsbeløb til de danske repræsentationer.

3.2. Interessetilkendegivelser

Det Internationale Kulturpanel kan, hvor det er relevant, gøre brug af høringer og åbne interessetilkendegivelser ("open calls") inden for rammerne af handlingsplanens strategiske indsatsområder. Det kunne eksempelvis være relevant ved beslutninger om kommende begivenheder, som Kulturpanelet kan samarbejde om i tråd med den åbne interessetilkendegivelse, der blev udsendt for at afdække interessen for en fællesnordisk kultursatsning i 2017.

3.3. Midtvejsstatus og evaluering

Det Internationale Kulturpanel opgør i 2018 en midtvejsstatus af indeværende strategi. Denne status har til formål at give mulighed for eventuelle revurderinger af strategien, så den kan tilpasses til den aktuelle kontekst. Der gennemføres i løbet af 2020 en samlet evaluering af strategien.

BILAG

GEOGRAFISKE INDSATSOMRÅDER

4.1. Det nære Europa

I lyset af de seneste års kriser i Europa, som med Storbritanniens farvel til EU for alvor har sat det europæiske fællesskab på prøve, vurderer Det Internationale Kulturpanel, at den nuværende situation i Europa kalder på øget samarbejde og styrket sammenhængskraft. Kultur kan i den sammenhæng fungere som grundlag for fred og identitetsskabelse ved at binde det nationale og det europæiske sammen i en samlet fortælling om dét, som vi er forment af og fælles om.

Under indsatsområdet *Det Nære Europa* vil Det Internationale Kulturpanel fokusere på to spor. Det ene er centreret omkring de store europæiske lande, Storbritannien, Frankrig og Tyskland, som altid har været dominerende platforme for Danmarks kulturudveksling. Det er store kulturnationer, som til stadighed udgør vigtige afsæt for danske kunstnere, ligesom der i hvert land er stærke lokale repræsentationer med stor erfaring med kulturelle samarbejder og stærke netværk. Landene udgør derudover de væsentligste europæiske eksport- og turismemarkeder for Danmark.

Det andet europæiske spor er centreret omkring Norden og Østersøen. Danmark indgår aktivt i det nordiske samarbejde i Nordisk Ministerråd og deler et stort fællesskab og tilhørsforhold med de andre nordiske lande. Det Internationale Kulturpanel vil bruge indsatsområdet til at styrke det nordiske samarbejde i projekter og kultursatsninger i Nordens eksterne dimension. Der eksisterer i forvejen gode platforme for kulturudveksling mellem de nordiske lande, som understøttes af de nordiske støtteprogrammer. Det Internationale Kulturpanel vil derfor fokusere på Nordens eksterne dimension – eksempelvis ved at skabe fællesnordiske kultursatsninger i udvalgte lande, hvor der er kunstnere repræsenteret fra alle de nordiske lande.

I Østersøen vil Det Internationale Kulturpanel videreudvikle de i forvejen gode relationer, som bl.a. Det Danske Kulturinstituts afdelinger i Riga, Skt. Petersborg og Warszawa har været med til at etablere. Kulturinstituttet fungerer i dag som en god platform for udveksling af kunstnere, som Kulturpanelet med fordel kan inddrage i sine aktiviteter. Det kunne konkret ske som en del af fejringen af 100-året for de baltiske staters selvstændighed i 2018, der kan anvendes som platform for kulturudveksling og en kultursatsning i større eller mindre skala.

Som eksempel på konkrete initiativer i 2017-2020 er den stort anlagte fællesnordiske kultursatsning *Nordic Matters* i London i 2017. I regi af Nordisk Ministerråd er der herudover indkommet forslag om et nordisk samarbejde i Paris i 2018, der sammen med en eventuel kommende fællesnordisk kultursatsning uden for Europa kunne indgå som del af Det Internationale Kulturpanels aktiviteter i 2017-2020.

4.2. **USA**

USA er dominerende på kunst- og kulturscenen og har altid haft en stor tiltrækningskraft på danske kunstnere inden for alle kunstarter. Det er med andre ord en nation, som man ikke kommer udenom i en kultursammenhæng. Dertil er USA en vigtig alliancepartner, et vigtigt eksportmarked og ligeledes et prioriteret marked i et turismeperspektiv. Der er i USA en stor interesse for både dansk og nordisk kunst og kultur, hvilket kultursatsningen *Nordic Cool* i Washington i 2013 bl.a. var med til at fremme. Særligt er der efterspørgsel efter dansk design og arkitektur, hvilket Bjarke Ingels' succes i USA er et lysende eksempel på.

4.3. **Asien med udgangspunkt i Kina, Japan og Sydkorea**

Det Internationale Kulturpanel har siden 2010 haft fokus på Kina som et særligt geografisk indsatsområde. Dette kulminerede med den dansk-kinesiske kultursatsning i 2014-2015, der blev en stor succes, som har kastet mange henvendelser og opfordringer om fortsat samarbejde af sig. Det Internationale Kulturpanel vil bygge videre på det momentum, som kultursatsningen i Kina har skabt, men vil samtidig udvide dette fokus med et bredere asiatisk fokus, der også inkluderer Japan og Sydkorea. De tre udvalgte asiatiske lande har alle interesse i at indgå i samarbejder med danske kunstnere. Dertil kommer, at de er store vækstmarkeder, der ligeledes har interessante turismeperspektiver. De danske interesser er bl.a. afspejlet i partnerskabsaftalen med Sydkorea, som statsministeren indgik i oktober 2016, ligesom der også på regeringsniveau arbejdes på at indgå en aftale med Kina om et dansk-kinesisk turismeår i 2017.

Som eksempel på konkrete initiativer i 2017-2020 er den fortsatte opfølgning på kultursatsningen i Kina 2014-2015 og det dansk-kinesiske turismeår i 2017. I Japan fejres de diplomatiske relationer i 2017 med en stort anlagt dansk-japansk kultursatsning, som finder sted i både Danmark og i Japan. I Sydkorea fejres de diplomatiske relationer i 2019, hvilket kan danne en oplagt anledning til at etablere en kultursatsning i større eller mindre skala.